

විෂයය : කෘෂි හා ආහාර තාක්ෂණය -11 ශ්‍රේණිය

නිපුණතාව : 8 - ඵලදායීව සත්ත්ව පාලනයේ නියැලීම සඳහා අවශ්‍ය තත්ව විමසා බලයි.

නිපුණතා මට්ටම:

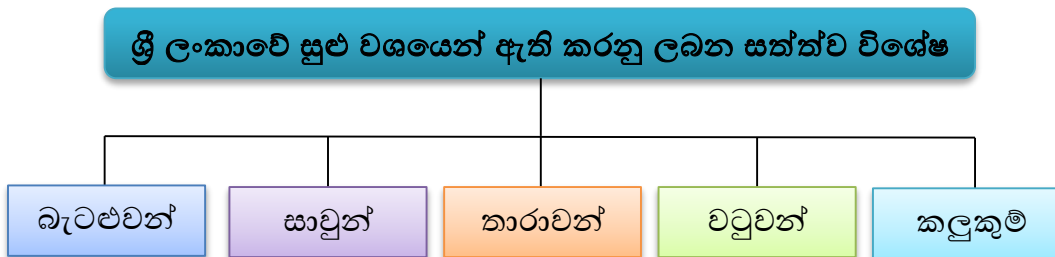
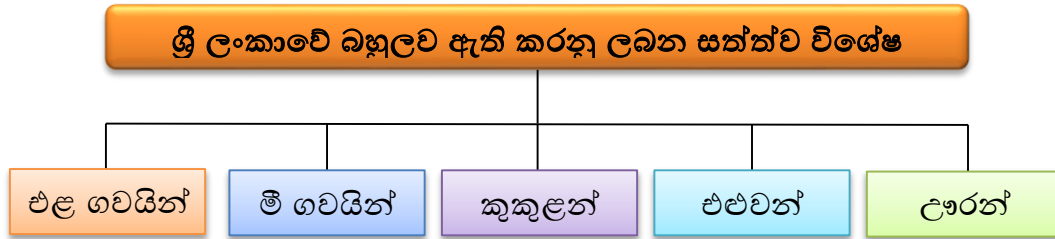
- 8.1 - සත්ත්ව පාලනයේ වැදගත්කම විමසා බලයි.
- 8.2 - විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා ගොවිපොළ සත්ත්ව වර්ග තෝරයි.
- 8.3 - ගොවිපොළ සතුන් ප්‍රශස්තව පෝෂණය කිරීම සඳහා ආහාර වර්ග තෝරයි.
- 8.4 - ඇති කිරීමේ ක්‍රම අනුව ගව නිවාස තෝරයි.
- 8.5 - ගව පාලනය සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රම පිළිවෙත් විමසා බලයි.
- 8.6 - ගව රෝග පාලනය සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රම පිළිවෙත් විමසා බලයි.
- 8.7 - ඇති කිරීමේ ක්‍රම අනුව කුකුළු නිවාස තෝරයි.
- 8.8 - බ්‍රොයිලර් පාලනය සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රම පිළිවෙත් විමසා බලයි.
- 8.9 - බිත්තර සඳහා කිකිලියන් පාලනයට අවශ්‍ය ක්‍රම පිළිවෙත් විමසා බලයි.
- 8.10 - කුකුළු රෝග පාලනය සඳහා ක්‍රම පිළිවෙත් විමසා බලයි.

පාඩම: සත්ත්ව පාලනය

අන්තර්ගතය : පී.වී.එස්.සී. සිරිවර්ධන, නියෝජ්‍ය අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ (විග්‍රාමික), කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, ගම්පහ

සැකසුම : ඩබ්.ඊ. සමාධි සෙනරත්, රාජ්‍ය කළමනාකරණ සහකාර, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
ඩබ්.ඒ. චන්දිමා, සංවර්ධන නිලධාරී, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

සත්ත්ව පාලනය

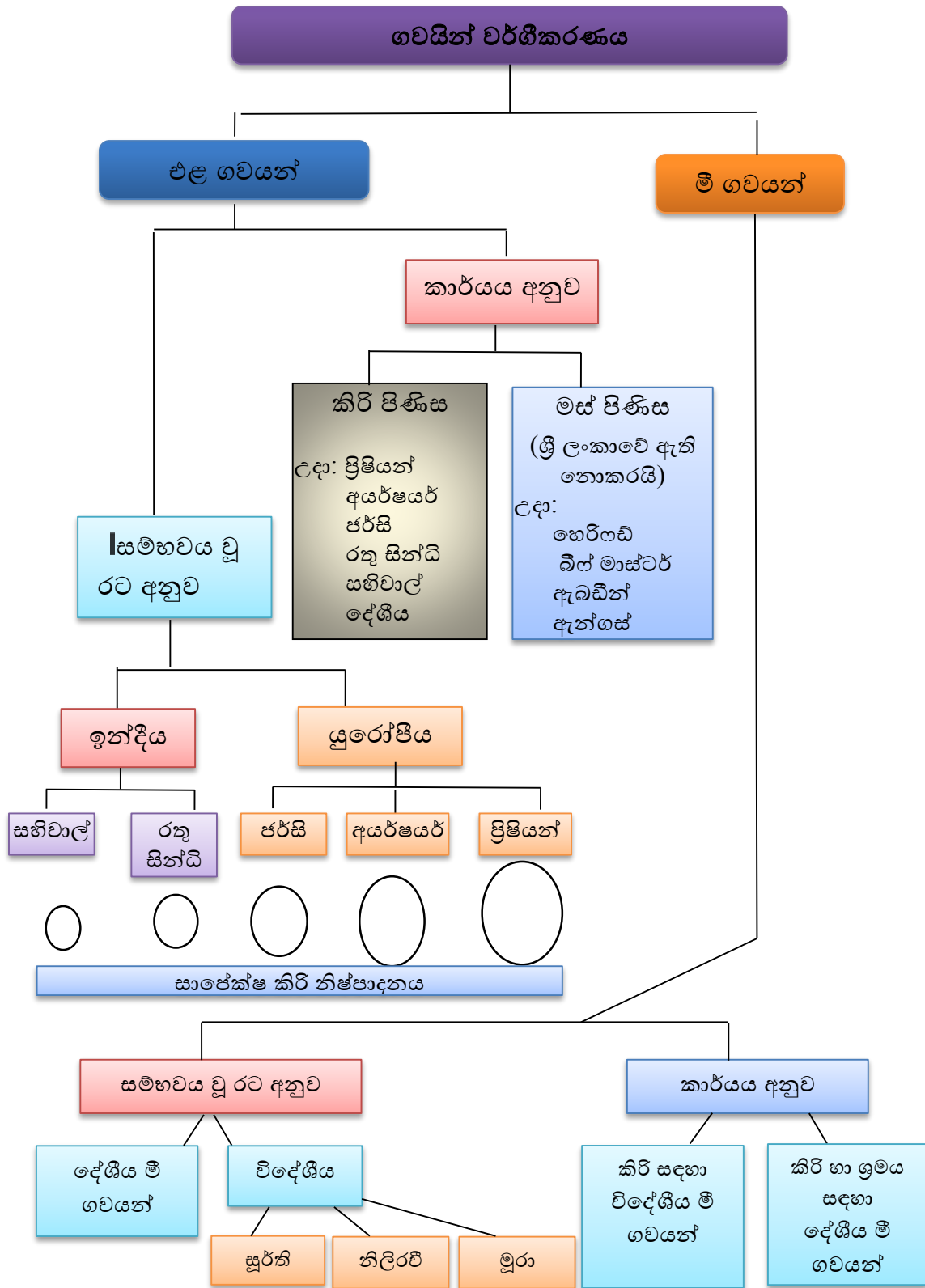

මෙම පාඩමේ දී ගවයින් හා කුකුළන් පිළිබඳව පමණක් කරුණු දැක්වේ.

ගොවිපොළ සතුන් ඇති කිරීමේ වැදගත්කම

- ප්‍රෝටීන බහුල ආහාරයක් වීම
- ව්‍යාපාරයක් ලෙස කළ හැකි වීම
- රැකියා අවස්ථා සැපයිය හැකි වීම
- සත්ත්ව මළ මුත්‍රා කාබනික පොහොර ලෙස යොදා ගත හැකි වීම
- සත්ත්ව මළ මුත්‍රා ජීව වායු නිෂ්පාදනයට යොදා ගත හැකි වීම
- පවුලේ පෝෂණය පවත්වා ගැනීමට උපකාරී වීම
- බෝග වගාවේ අතුරු එළ, ඉපනැලි ආදිය සත්ත්ව ආහාර ලෙස යොදාගත හැකි වීම
- සත්ත්ව පාලනයේ අතුරුඑළ (හම්, කුර ආදිය) කර්මාන්ත අමුද්‍රව්‍ය ලෙස යොදාගත හැකි වීම
- බෝග වගා කළ නොහැකි නිසරු බිම් සත්ත්ව පාලනයට යොදා ගත හැකි වීම

ගොවිපොළවල ඇති කරන ගවයින් වර්ගීකරණය කිරීම

යුරෝපීය හා ඉන්දීය එළ ගවයන්ගේ ලක්ෂණ සංසන්දනය කිරීම

ලක්ෂණය	ඉන්දීය වර්ග	යුරෝපීය වර්ග
<ul style="list-style-type: none"> වැඩි පරිසර උෂ්ණත්වවලට ඔරොත්තු දීම 	<ul style="list-style-type: none"> හොඳින් ඔරොත්තු දෙයි. 	<ul style="list-style-type: none"> නොදෙයි.
<ul style="list-style-type: none"> ශරීර ප්‍රමාණය (බර) 	<ul style="list-style-type: none"> සාපේක්ෂව කුඩායි. 	<ul style="list-style-type: none"> විශාල ය.
<ul style="list-style-type: none"> මොල්ලිය, තැල්ල, පෙකණි පෙත්ත 	<ul style="list-style-type: none"> හොඳින් වැඩි ඇත. 	<ul style="list-style-type: none"> වැඩි නැත.
<ul style="list-style-type: none"> හම 	<ul style="list-style-type: none"> ඇදෙන සුළු/ සෙලවේ. 	<ul style="list-style-type: none"> ශරීරයට තද වී ඇත.
<ul style="list-style-type: none"> ස්වේද ග්‍රන්ථි 	<ul style="list-style-type: none"> වැඩි ය. 	<ul style="list-style-type: none"> අඩු ය.
<ul style="list-style-type: none"> ලෝම 	<ul style="list-style-type: none"> කෙටි ය. 	<ul style="list-style-type: none"> දිග ය.
<ul style="list-style-type: none"> කිරි නිෂ්පාදනය 	<ul style="list-style-type: none"> අඩු ය. 	<ul style="list-style-type: none"> වැඩි ය.
<ul style="list-style-type: none"> පිරිමි සත්තු 	<ul style="list-style-type: none"> බර ඇදීමට සුදුසු ය. 	<ul style="list-style-type: none"> නැත. අභිජනනයට යොදා ගැනේ.
<ul style="list-style-type: none"> බාහිර පරපෝෂිතයන්ට ඔරොත්තු දීම 	<ul style="list-style-type: none"> ඔරොත්තු දෙයි. 	<ul style="list-style-type: none"> නැත.
<ul style="list-style-type: none"> ශරීරය පිටුපස 	<ul style="list-style-type: none"> රවුම් ය. 	<ul style="list-style-type: none"> රවුම් නැත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගව පාලන කලාප හා නිර්දේශිත ගව වර්ග

කලාපය	අර්ධ සුක්ෂ්ම ක්‍රමයට ඇති කළ හැකි වර්ග	සුක්ෂ්ම ක්‍රමයට ඇති කළ හැකි වර්ග
<ul style="list-style-type: none"> උඩරට කලාපය 	<ul style="list-style-type: none"> පිරිසිදු යුරෝපීය වර්ග (ප්‍රිමියන්, අයර්ෂයර්, ජර්සි) 	<ul style="list-style-type: none"> පිරිසිදු යුරෝපීය වර්ග (ප්‍රිමියන්, අයර්ෂයර්, ජර්සි)
<ul style="list-style-type: none"> මැදරට කලාපය 	<ul style="list-style-type: none"> යුරෝපීය ඉන්දීය දෙමුහුම් (AMS, AFZ) 	<ul style="list-style-type: none"> පිරිසිදු යුරෝපීය වර්ග (ප්‍රිමියන්, අයර්ෂයර්, ජර්සි)
<ul style="list-style-type: none"> පහතරට තෙත් කලාපය 	<ul style="list-style-type: none"> පිරිසිදු ඉන්දීය වර්ග (සින්ධි, සහිවාල්) 	<ul style="list-style-type: none"> යුරෝපීය ඉන්දීය දෙමුහුම් (AMS, AFZ) හා පිරිසිදු යුරෝපීය වර්ග
<ul style="list-style-type: none"> පොල් ත්‍රිකෝණය 	<ul style="list-style-type: none"> යුරෝපීය ඉන්දීය දෙමුහුම් (AMS, AFZ) හා පිරිසිදු ඉන්දීය වර්ග 	<ul style="list-style-type: none"> යුරෝපීය ඉන්දීය දෙමුහුම් හා පිරිසිදු යුරෝපීය වර්ග
<ul style="list-style-type: none"> පහතරට වියළි කලාපය 	<ul style="list-style-type: none"> පිරිසිදු ඉන්දීය වර්ග හා යුරෝපීය ඉන්දීය දෙමුහුම් 	<ul style="list-style-type: none"> පිරිසිදු ඉන්දීය වර්ග හා යුරෝපීය ඉන්දීය දෙමුහුම්
<ul style="list-style-type: none"> යාපන අර්ධද්වීපය 	<ul style="list-style-type: none"> පිරිසිදු ඉන්දීය වර්ග 	<ul style="list-style-type: none"> යුරෝපීය ඉන්දීය දෙමුහුම් හා පිරිසිදු ඉන්දීය වර්ග

ගවයින් ඇති කිරීමේ ක්‍රම

ලක්ෂණ	නිදැලි ක්‍රමය	අඩ සියුම් ක්‍රමය	සියුම් ක්‍රමය
නිවාස සැපයීම	නැත. එළිමහනේ ඇති කරයි	දවල් කාලයේ එළිමහනේ හා රාත්‍රියට පමණක් නිවාස තුළ	දිවා රාත්‍රී දෙකම නිවාස තුළ
කිරි දෙවීම	එළිමහනේ	නිවාස තුළ	නිවාස තුළ
ආහාර දීම	තෘණ උලා කෑම පමණයි	උලා කෑම සහ නිවාස තුළ දී තෘණ හා සාන්ද්‍ර ආහාර ලබා දීම	නිවාස තුළ දී තෘණ සාන්ද්‍ර ආහාර හා ජලය ලබා දීම
පරිසරයේ අහිතකර බලපෑම්වලට ලක් වීම	ඉතා වැඩි ය.	මධ්‍යස්ථයි.	ඉතා අඩු ය.
රෝග බෝ වීමේ හැකියාව	වැඩි ය.	මධ්‍යස්ථයි.	අඩු ය.
කිරි නිෂ්පාදනය	අඩු ය.	මධ්‍යස්ථයි.	වැඩි ය.
අවශ්‍ය ඉඩ කඩ	වැඩි ඉඩක් අවශ්‍ය ය.	මධ්‍යස්ථ ඉඩක් අවශ්‍ය ය.	අඩු ඉඩක් ප්‍රමාණවත් ය.

ගවයින්ට නිවාස සැපයීමේ පරමාර්ථ

1. අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වවලින් ආරක්ෂා කිරීම
2. පැටවුන් හා දෙනුන් රෝගවලින් ආරක්ෂා කිරීම
3. සෞර සතුරු උවදුරුවලින් ආරක්ෂා කිරීම
4. දිවා රාත්‍රී ආහාර හා ජලය ලබා දීමේ පහසුව
5. සතුන් පිරිසිදුව තබා ගැනීම
6. සෑම සතෙකු ගැනම අවධානය යොමු කිරීම
7. පිරිසිදු කිරි නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීම
8. ගොම, මුත්‍ර ඉවත් කිරීමේ පහසුව
9. සතුන්ට සුව පහසුව ලබා දීම

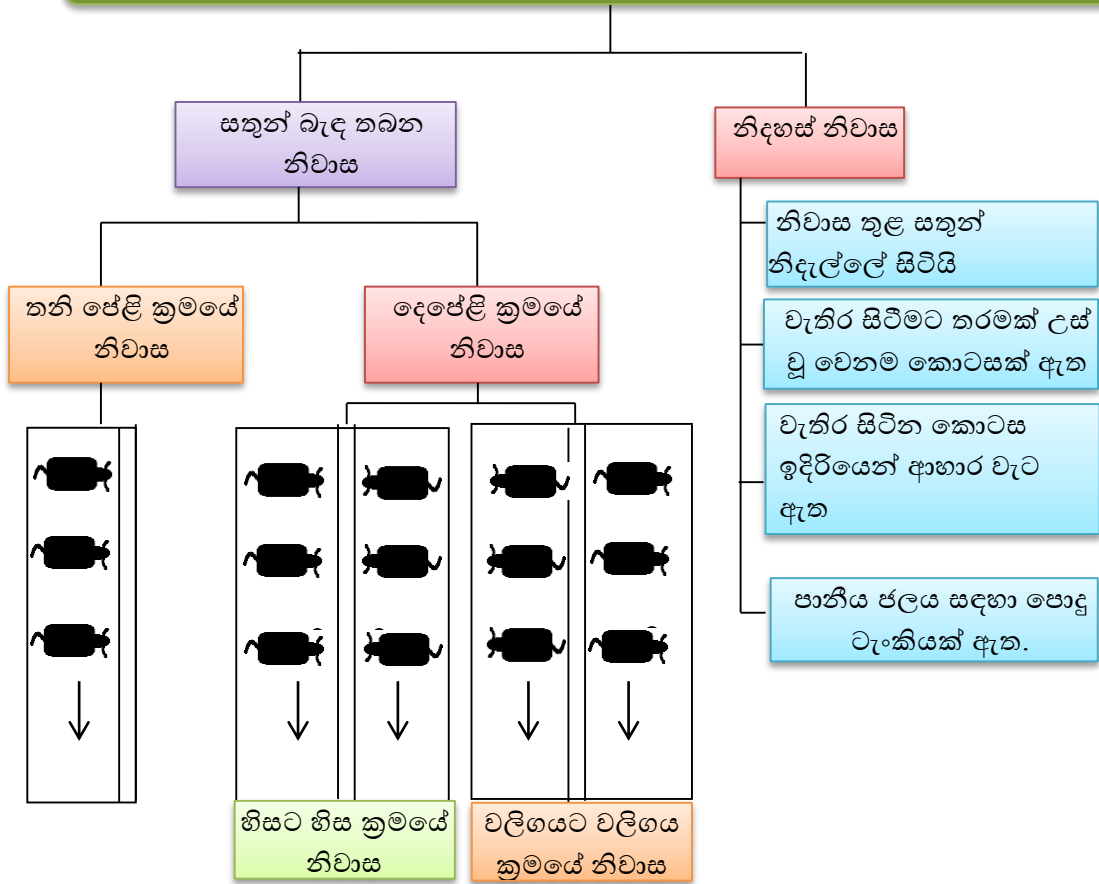
ගව නිවාසයක තිබිය යුතු අංග / සැපයිය යුතු අවශ්‍යතා

1. සුව පහසුව ලැග සිටීමට ස්ථානයක්
2. සතුන් වෙන් කරන වැටක්
3. ආහාර සැපයීමට ස්ථානයක් හා ආහාර වැටක්
4. ජලය සැපයීමට ස්ථානයක්
5. කාලගුණික තත්ත්වවලට අනුව සුදුසු බිත්ති හා වහලයක්
6. සතුන් වෙන් කරන වැටක්
7. ගොම මුත්‍ර ඉවත් කිරීමට කාණුවක්
8. පැටවු කොටු
9. ප්‍රසූත කොටු
10. කිරි දෙවීමට ස්ථානයක්

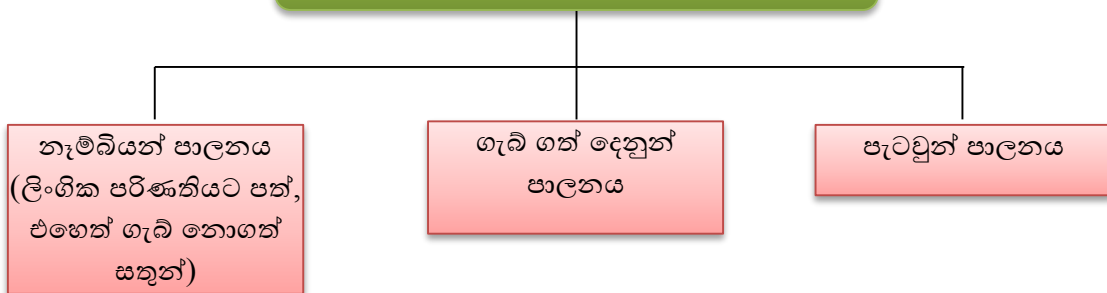
ගවයින්ට නිවාස සැපයීමේ දී සැලකිය යුතු කරුණු

- නිවාසය පිහිටුවන ස්ථානය
- යොදා ගන්නා ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය
- ඉඩ ප්‍රමාණය (එක් එක් සතුන්ට)

සියුම් හා අර්ධ සියුම් ක්‍රමයට ගවයන් ඇති කිරීමේ දී සපයන නිවාස ආකාර

ගව දෙනුන් රැක බලා ගැනීම

නැමිබියන් පාලනය

- ලිංගික පරිණතිය පවත්වන වයස
 - යුරෝපීය හා යුරෝපීය දෙමුහුම් වර්ග - මාස 8 - 12 දී
 - ඉන්දීය හා ඉන්දීය දෙමුහුම් වර්ග - මාස 20 - 25 දී
- මද වක්‍රය - ලිංගික පරිණතියට පත් වූ පසු ගැහැණු සතුන්ට දින 21 කට වරක් ඩිම්බ මෝචනය වේ. එවිට ඔවුන් මද ලක්ෂණ පෙන්වයි.
- මද ලක්ෂණ
 - ආහාර ගැනීම අඩු වේ.
 - නිතර කෑ ගසයි. නොසන්සුන් ය.
 - වරින් වර කොන්ද නවා මුත්‍රා කරයි.
 - පිට මත අත තැබූ විට කලබල නොවේ.
 - යෝනිය ඉදිමී රතු පැහැ වේ.
 - අවර්ණ උකු දියරයක් යෝනියෙන් පිට වේ.
 - වෙනත් සතුන්ට පිට උඩ නැගීමට ඉඩ දෙයි.

- ගැබ් ගැන්වීම

කෘත්‍රීම සිංචනය(පිරිමි ගවයෙකුගෙන් කෘත්‍රීමව ලබා ගත් ගුක්‍රාණු මදයට පත් දෙනකගේ ගර්භාෂයේ තැන්පත් කිරීම ය.)

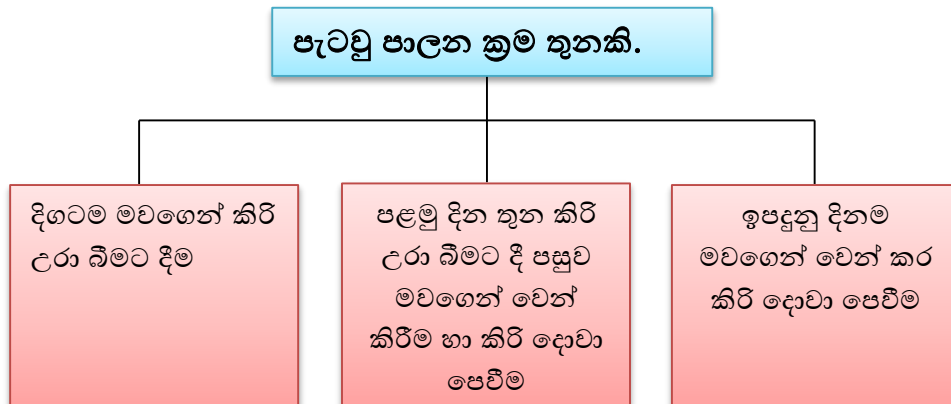
ස්වභාවික සිංචනය (ස්වභාවික සංසර්ගයට ඉඩ දීම)

ගැබ්ගත් දෙනුන් පාලනය

- ගැබ් කාලය දින 280 ± 5 කි. එනම් දින 275 සිට 285 දක්වා වෙනස් විය හැකි ය.
- සිංචනයෙන් පසු දෙන ගැබ් ගෙන ඇති දැයි පරීක්ෂා කිරීම / තහවුරු කිරීම
 - නැවත දින 21 දී මද ලක්ෂණ නොපෙන්වීම
 - මාස දෙකකට පසු පශු වෛද්‍යවරයෙකු මගින් පරීක්ෂා කිරීම
- සිංචනයට යොදවා මුල් දින කිහිපය සතාට පීඩාවක් නොවන පරිදි නිවාසයක හෝ ගැට ගසා තැබීම
- මනාව පෝෂණය කිරීම
- දෙන "වියළි කාලය" (පැටවා ලැබීමට මාස දෙකකට පෙර සිට) තුළ පෝෂණය කිරීම ගුණාත්මයෙන් වැඩි ආහාර දීම.
- කිරි ගන්නා දෙනක් නම් වියළි කාලයේ දී කිරි දෙවීම නැවැත්වීම

ප්‍රසූතිය හා ප්‍රසූතියේ දී පාලනය

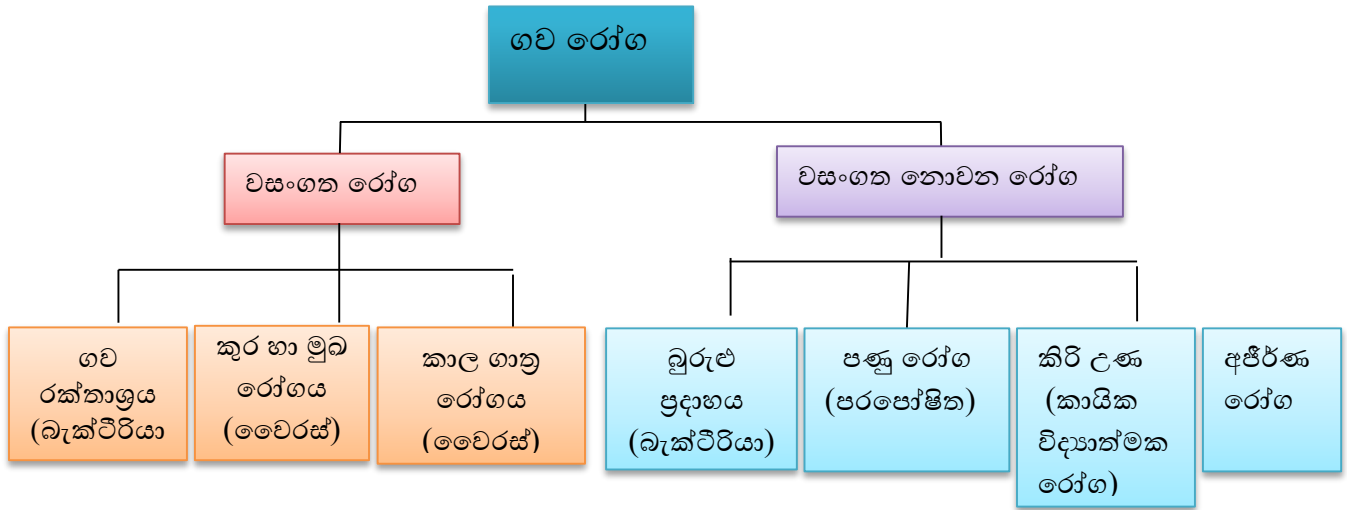
- ප්‍රසූතිය ආසන්න වන විට නිවාසය තුළම (ප්‍රසූති කොටුවේ) තබා ගැනීම සහ නිතර අවධානයෙන් සිටිය යුතු ය.
- ප්‍රසූති ලක්ෂණ
 - නොසන්සුන් බව
 - නිතර මුත්‍රා කිරීමට තැත් කිරීම
 - දියර බැගය පිටතට නෙරා ඒම
 - පැටවා පිටතට එවීමට තැටීම
- ප්‍රසූතියෙන් පසු කළ යුතු ක්‍රියා
 - දෙනට වැදෑමහ කැමට නොදී ඉවත් කිරීම
 - පැටවා පිරිසිදු කිරීම (රෙදි / ගෝනි/ පිදුරුවලින් පිස දමා)
 - නාසයේ හා මුඛයේ ශ්ලේෂ්මල පිස දැමීම
 - පෙකණි වැල කපා විෂ බීජ නාශක ගැල්වීම හා කොහොඹ තෙල් ගැල්වීම
 - මුල් කිරි උරා බීමට සැලැස්වීම (ඉපදී පැය ½ ක් ඇතුළත)
 - පැටවා අංකනය කිරීම
 - පැටවාගේ උපන් බර කිරා ගැනීම

පැටවු පෝෂණය කිරීම

- මුල් දින 3 තුළ කොලෙස්ට්‍රම් (මුල් කිරි) ලබා දීම
- හතරවන දින සිට උපන් බරින් 10% ක් පමණ කිරි ලබා දීම
- මාස 2 – 3 වන විට කිරි වැරීම (උපන් බර මෙන් දෙගුණයක් බර වූ විට හෝ වැඩුණු දේහ බරින් 10% - 12% වූ විට)
- කිරි වරන විට පැටවා සාන්ද්‍ර ආහාර හා තෘණවලට හුරු කිරීම
- කිරි වරන තුරු තනි පැටවු වෙන් වෙන්ව කොටුවල ඇති කිරීම
- කිරි වැරූ පසු සමූහ පැටවු කොටුවලට දැමීම

ගව රෝග පාලනය

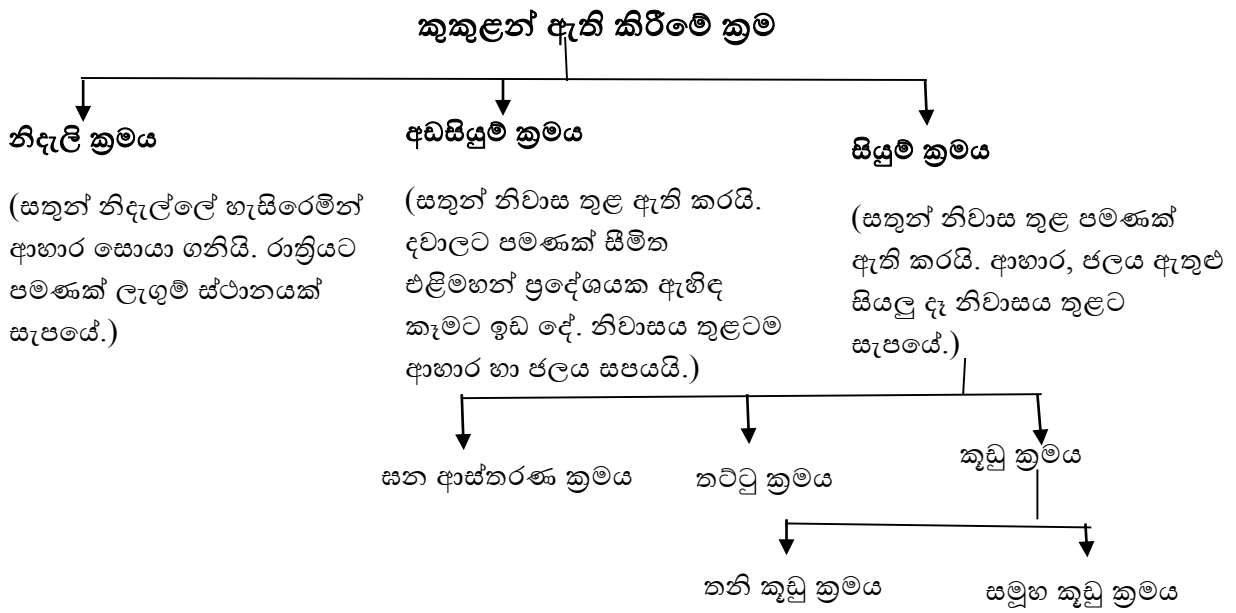
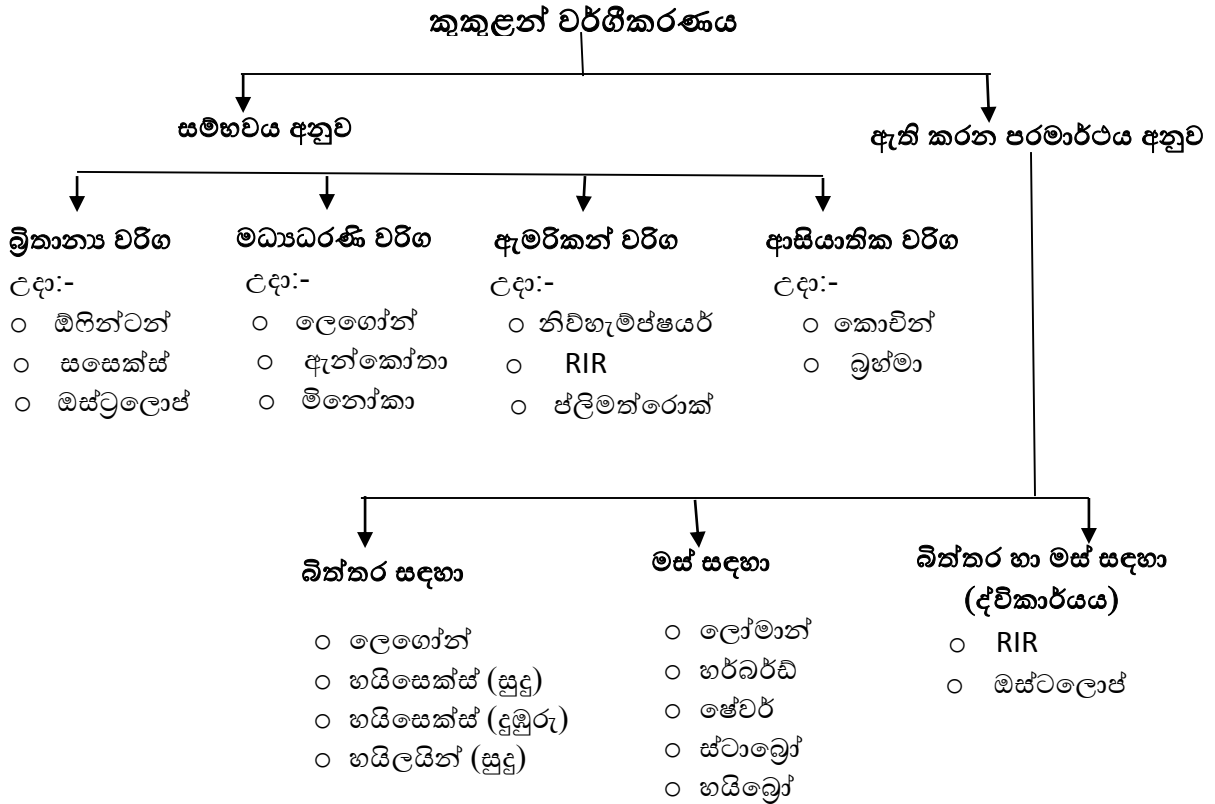
ගව පාලනය

පුනරීක්ෂණ අභ්‍යාස

(අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී පෙළපොත පරිභරණය කරන්න.)

- ශ්‍රී ලංකාවේ සත්ත්ව පාලනය දියුණු කිරීමට පවතින විභව මොනවාද?
- සත්ත්ව පාලනයේ වැදගත්කම් ලැයිස්තුගත කරන්න.
- යුරෝපීය හා ඉන්දීය, දේශීය කිරි ගව වර්ග කිරි නිෂ්පාදන හැකියාව අනුව ආරෝහණ පිළිවෙලට පෙළ ගස්වන්න.
- ශ්‍රී ලංකාවේ ගව පාලන කලාප නම් කරන්න.
- ගව නිවාසයක තිබිය යුතු අංග නම් කරන්න.
- ගව නැම්බියන් පාලනයේ දී සැලකිලිමත්විය යුතු කරුණු මොනවාද?
- ස්වභාවික හා කෘත්‍රීම සිංචනය වගුවක් ඇසුරෙන් සංසන්දනය කර දක්වන්න.
- ගව දෙනකගේ මද ලක්ෂණ ලැයිස්තුගත කරන්න.
- ගව දෙනකගේ මද වක්‍රය, ගැබ් කාලය හා වියළි කාලය දිනවලින් දක්වන්න.
- ගව දෙනක ප්‍රසූතියට ආසන්න බව හඳුනා ගන්නේ කෙසේද?
- ගව පැටවෙකු ප්‍රසූතියෙන් පසු කළ යුතු පිළිවෙත් අනුපිළිවෙලින් ලියන්න.
- ගවයින්ට වැළඳෙන බුරුළු ප්‍රදාහය, කිරි උණ, කුර හා මුඛ, සහ පණු රෝගය යන රෝගවල රෝග කාරකය, රෝග ලක්ෂණ හා පාලන ක්‍රම සඳහන් කරන්න.

කුකුළු පාලනය

පුනරීක්ෂණ අභ්‍යාස

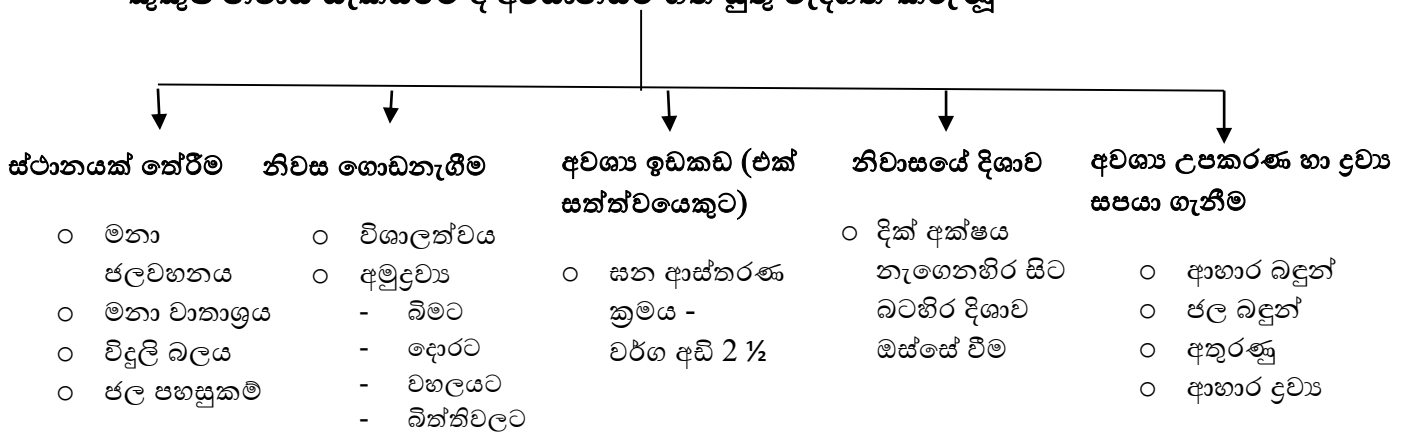
13. පෙළ පොත පරිහරණය කරමින් පහත අභ්‍යාසවල නිරත වන්න.
කුකුළන් ඇති කිරීමේ නිදැලි ක්‍රමය හා අඩසියුම් ක්‍රමය සංසන්දනය කරන්න.
14. සන ආස්තරණ ක්‍රමයට කුකුළන් ඇති කිරීම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
15. (a) සන ආස්තරණ ක්‍රමයේ දී යොදා ලන්නා අතුරුණුවල තිබිය යුතු ලක්ෂණ මොනවාද?
(b) ආස්තරණ සඳහා යොදා ගත හැකි ද්‍රව්‍ය සඳහා නිදසුන් දෙන්න.
16. සන ආස්තරණ ක්‍රමයේ වාසි අවාසි ලැයිස්තු ගත කරන්න.
17. කුකුළන් ඇති කිරීමේ “ තට්ටු ක්‍රමය” හා “කුඩු ක්‍රමය” කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
18. තට්ටු ක්‍රමයේ හා කුඩු ක්‍රමයේ වාසි අවාසි සංසන්දනය කරන්න.

කුකුළු නිවාස සැපයීම

	වැඩි දියුණු කළ කුකුළු වර්ගවලට උචිත පරිසර තත්ත්ව	ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින සාමාන්‍ය තත්ත්වය
උෂ්ණත්වය සා. ආර්ද්‍රතාව	24 °C 40% - 50%	32 °C 70% - 80%

❖ ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින පරිසර තත්ත්ව දෙමුහුන් කුකුළන්ගේ ශරීරයට පහසු නොවන බැවින් කුකුළු නිවාස ඉදිකිරීමේ දී පරිසර තත්ත්ව හැකිතාක් යෝග්‍ය වන අයුරින් නිවාස සැකසිය යුතු ය.

කුකුළු නිවාස සැකසීමේ දී අවධානයට ගත යුතු වැදගත් කරුණු

කුකුළු පාලනයේ දී අතුරුණු පාලනය

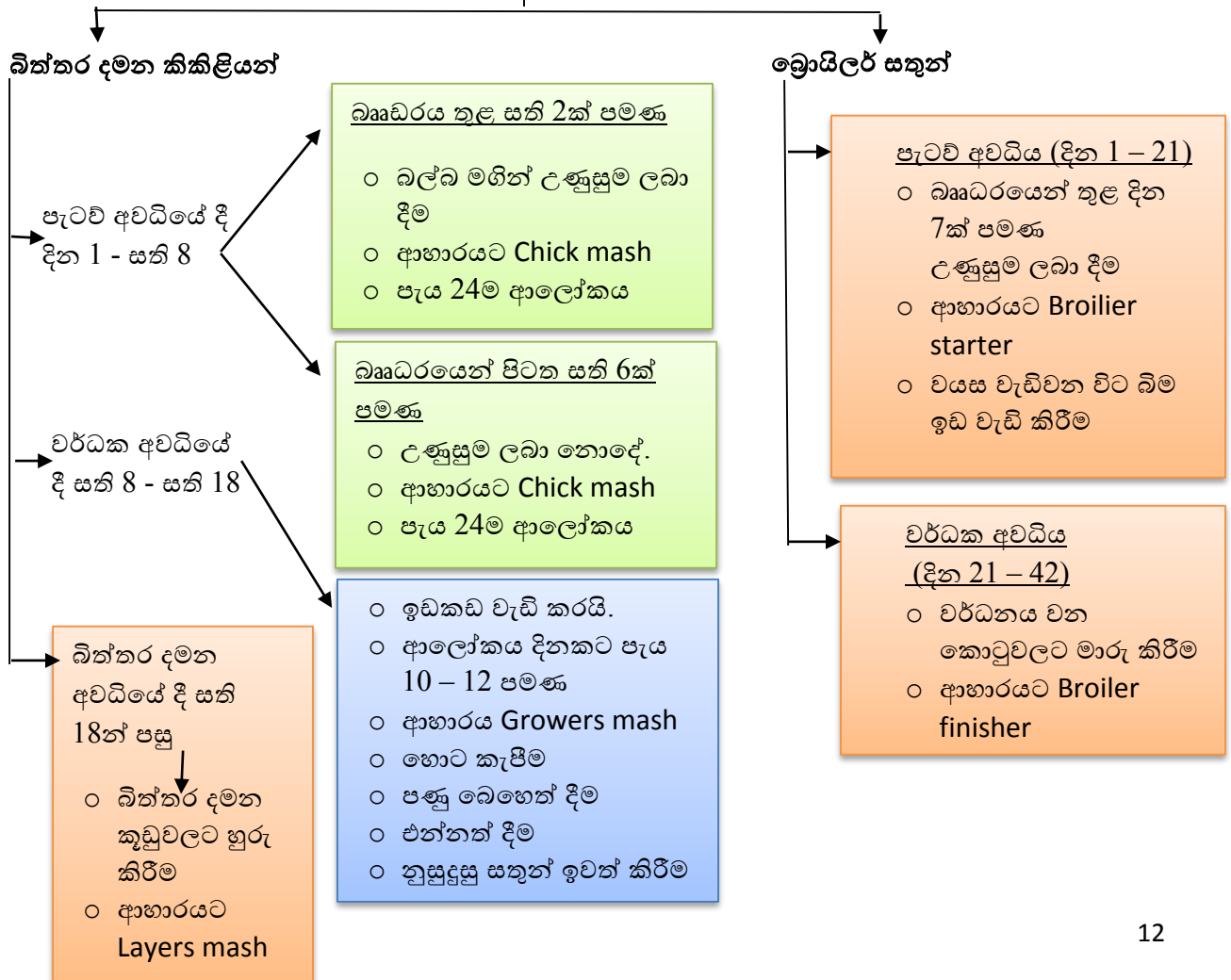
අතුරුණුවක තිබිය යුතු ලක්ෂණ

- සුව පහසු මතුපිටක් ලබා දිය හැකි වීම
- අවශ්‍ය උෂ්ණත්වය ආරක්ෂා වීම
- තෙතමනය උරා ගැනීම
- අපද්‍රව්‍යවලින් තොර වීම
- කුකුළන් ආහාරයට නොගැනීම
- දූවිලි ස්වභාවයක් නොතිබීම
- අහිතකර රසායනික ද්‍රව්‍යවලින් තොර වීම

අතුරුණුවක් නඩත්තු කිරීම

- සෙන්ටිමීටර 10 ක සනකම ස්ථරයකින් ආරම්භ කිරීම
- සතුන්ගේ වර්ධනය සමඟ සෙන්ටිමීටර 20 – 25 දක්වා සනකම වැඩි කිරීම
- තෙත් වීමෙන් වළකිවා ගැනීම
- තෙතමනය අඩු කිරීමට අලුහුණු එක් කර රේක්ක කිරීම

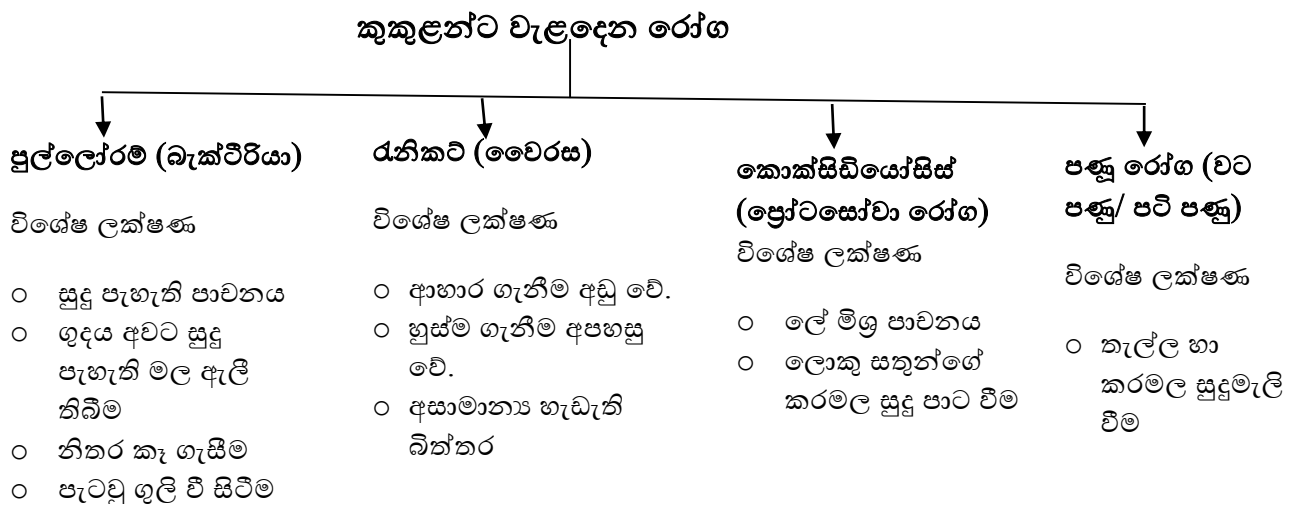
කුකුළන් රැක බලා ගැනීම

පුනරීක්ෂණ අභ්‍යාස

(අවශ්‍යවී අවස්ථාවල දී පෙළ පොත පරිභරණය කරන්න.)

19. දිනක් වයසැති කුකුළු පැටවුන් රැකබලා ගැනීම පිණිස බෲඩරයක් සකසා ගන්නා අයුරු විස්තර කරන්න.
20. උෂ්ණත්වය අඩු වැඩි වන ප්‍රශස්ත අවස්ථාවල දී බෲඩරයක් තුළ කුකුළු පැටවුන්ගේ විසිරීම රූප සටහන් ඇඹුරින් පැහැදිලි කරන්න.
21. දිනක් වයසැති කුකුළු පැටවුන් මිල දී ගැනීමේ දී සැලකිය යුතු කරුණු මොනවාද?
22. කුකුළු පාලනයේ දී ආහාර ලබා දීමේ දී හා ජලය ලබා දීමේ දී අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු ලැයිස්තු ගත කරන්න.
23. බ්‍රොයිලර් සතුන් ඇති කිරීමේ වාසි මොනවාද?
24. කුකුළන්ට වැළඳෙන පුල්ලෝරම්, රැනිකට්, කොක්සිඩියෝසිස් හා පණු රෝගවල
 - (a) රෝග ලක්ෂණ ලැයිස්තු ගත කරන්න.
 - (b) පාලන ක්‍රම සඳහන් කරන්න.
25. එන්නත් සහ ඖෂධ ලබා දීමට අමතරව කුකුළු රෝග පාලනය සඳහා අනුගමනය කළ හැකි සෞඛ්‍යාරක්ෂිත පිළිවෙත් මොනවාද?

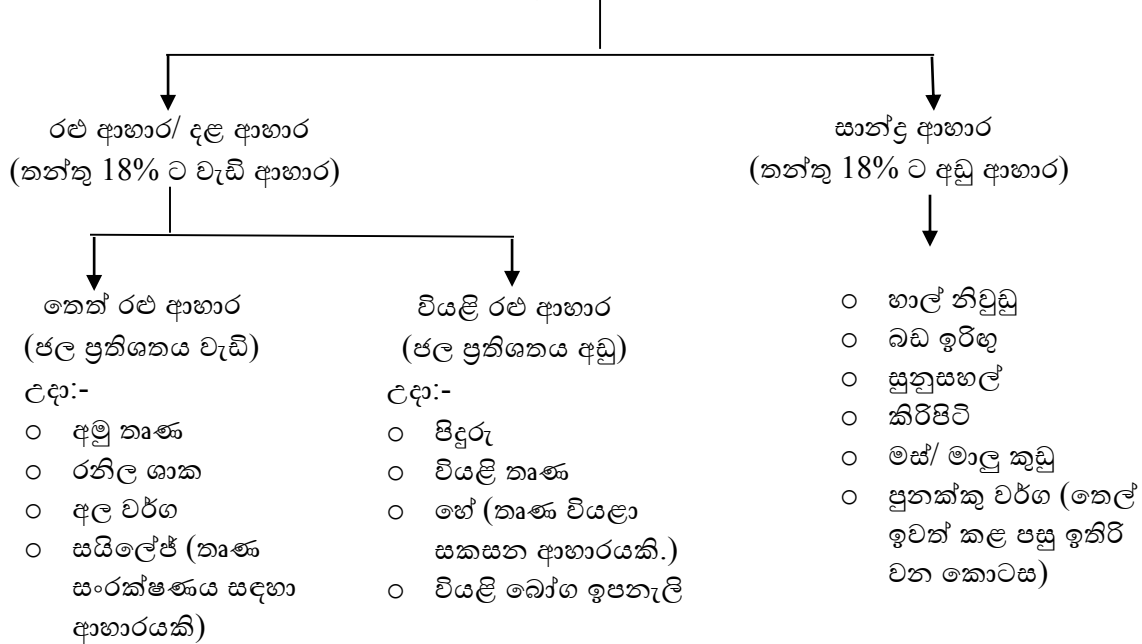

ගොවිපොළ සතුන් පෝෂණය කිරීම

සත්ත්ව ආහාරවල අඩංගු විය යුතු ප්‍රධාන පෝෂක හා එම පෝෂක අඩංගු ආහාර සංඝටක

පෝෂකය	අඩංගු ආහාර සංඝටක
කාබෝහයිට්‍රේට්	හාල් නිවුඩු, බඩ ඉරිඟු, සුනුසහල්, අල වර්ග
ප්‍රෝටීන්	කිරිපිටි, මාලු කුඩු, මස් කුඩු, පොල් පුනක්කු, සෝයා පුනක්කු
ලිපිඩ	මෝර තෙල්, සෝයා තෙල්
බනිජ	ලුණු, සිප්පි කටු කුඩු, සත්ත්ව ඇට කුඩු, ඩයි කැල්සියම් පොස්පේට්
විටමින්	කාබෝහයිට්‍රේට්, ප්‍රෝටීන් ආදිය අඩංගු ප්‍රධාන ආහාර සංඝටකවලින් ලැබේ. අවශ්‍ය විටෙක අමතර විටමින් සැපයේ. උදා:- විටමින් ප්‍රී මික්ස්

සත්ත්ව ආහාර වර්ගීකරණය

ආහාර සලාක

යම් ගොවිපොළ සත්ත්ව වර්ගයක අදාළ වයස් කාණ්ඩය, ශරීර බර, නිෂ්පාදන හැකියාව ආදිය පදනම් කරගෙන ඔවුන්ට පෝෂණය සැපයීම පිණිස විවිධ ආහාර සංඝටක එකතු කර සකසනු ලබන මිශ්‍රණයකි.

- ❖ ගවයින්ගේ ආහාර ජීර්ණ පද්ධතිය මෙම ආහාර ජීර්ණයට විශේෂයෙන් සැකසී ඇති බැවින් ප්‍රධාන වශයෙන් තෘණ ලබා දෙන අතර අවශ්‍ය විට සාන්ද්‍ර ආහාර ද සපයනු ලැබේ. නමුත් කුකුළන්ගේ ජීර්ණ පද්ධතිය මගින් රළු ආහාර ජීර්ණය කළ නොහැකි බැවින් ඔවුන්ට සකසන ලද සාන්ද්‍ර සලාක ආහාර දෙනු ලැබේ.

උදා:- පැටවුන්ට Chick mash සලාකය
 වැඩෙන සතුන්ට Growers mash සලාකය
 බිත්තර දමන සතුන්ට Layers mash සලාකය
 බ්‍රොයිලර් සතුන්ට - Broiler starter සලාකය
 Broiler finisher සලාකය

පුනරීක්ෂණ අභ්‍යාස

26. ගොවිපොළ සතුන්ගේ ආහාරවල අඩංගු විය යුතු පෝෂක පදාර්ථ සඳහන් කර, ඒවායේ කාර්යයන් හා එම පෝෂක පදාර්ථ බහුලව අඩංගු ආහාර සංඝටක සඳහා නිදසුන් දෙන්න.
27. දළ ආහාර, සාන්ද්‍ර ආහාර වෙන් කර හඳුන්වා නිදසුන් දෙන්න.